

въ опитното поле. Изобщо по-големите бяха повредителни му по осилестителните сортове отколкото по безосилестителните. При някои осилести пшеници, като напр. Нова Ст. Загорска, Фучинска полутвърда и др., на известни парцелки върховете на повече от половината класове бяха обезформени от ларвите на трипса, така щото горната част на класа бѣ изядена, а на мѣстото ѝ личеха бѣли влакна.

Свършеното насекоми има тъмно-кафяв цвят и е дълго 1.25 — 1.5 м. м.; мъжкото е безкрило, а женската има крила, които достигат до шестото пръстенче на тѣлото ѝ. При мъжкото коремчето се състои от 10 пръстенчета, а при женската — от 9. Есенното поколение прѣзимува въ стърнището. Ларвите сѣ бѣлѣзникави и се срѣщат по пшеницата, ръжта, ечмика и тимотейката.

При нападнатителни от трипса жита стърнището да се заорява на дълбоко, за да се унищожат зимуващителни въ земята насекоми или пъкъ да се изгаря прѣдварително.

13. *Житенъ трипсъ (Thrips cerealiun Halid).* — Срѣща се въ по-малък размеръ отъ ржжения трипсъ и нанася по-незначителни повреди.

Свършеното насекоми е тъмно-кафяво или черно и дълго 2 м. м.. Мъжкото е безкрило, а крилата на женската достигат до края на тѣлото ѝ. Главата е валчеста, пипалата се състоятъ отъ по 8 части и сѣ по-дълги отъ главата; коремчето е продълговато, не е обрасло съ косми и се състои отъ 9 пръстенчета, а краятъ му е яйцевиденъ и косматъ — при мъжкото насекоми съ два странични израстъка, а при женската заостренъ. Ларвите сѣ червени и смучатъ сока на цвѣтоветелни или едва завързалителни зърна. Срѣщатъ се по пшеницата, ечмика и граха.

14. *Листни въшки (Aphis Avenae H.).* — Срѣщаха се по пшеницата и овеса въ опитното поле прѣзъ втората половина на май, когато сушата бѣ най-голяма. При разнителни сортове повредителни имъ се движеха между 10 и 30%. Нападнатителни отъ голѣмо изобилие въшки листа се бяха свили, така щото горната имъ страна изглеждаше вдлъбната.

Безкрилителни въшки сѣ дълги 2.5 м. м.; тѣлото имъ е зеленикаво и изглежда като да е посипано съ прахъ; дължината на пипалата имъ е равна на половината отъ тая на

овеси. — Тая скоклива земна бълха има продълговато, плоско, черно тѣло; пипалцата ѝ сж жълто-червеникави въ основата си, а черни на върха. На дължина достига отъ 2 до 2·3 м. м. — За унищожение на ларвитѣ и какавидитѣ на земнитѣ бълхи, слѣдъ заораването на стърнището нивата трѣбва да се прѣваля съ тежъкъ валякъ.

10. *Житна оса* (*Cephus rugmaeus* L.). — Нанѣсе неголѣми поврѣди по пшеницитѣ и рѣжитѣ въ опитното поле.

Ларвата на тая оса—дълга 10—12 м. м.—бѣла, месеста и безкрака—прояжда вжтрѣшността на вжзитѣ на стеблото у пшеницата, капладжата, рѣжъта, ечмика и пр., вслѣдствие на което растението залинява, а класѣтъ остава кухъ, изсхва прѣждеврѣменѣ и лесно се отскубва съ ржка, защото се прѣкъсва на вжзела, прояденъ отъ ларвата. Въ долната частъ на стеблото надъ корена ларвата се завива въ прозрачно като стѣкло пашкулче

Осата е черна и дълга 6 — 8 м. м.; на коремчето си има двѣ ивици и нѣколко пятна съ жълто-лимоновъ цвѣтъ.

Нападнатитѣ жита трѣбва да се жънатъ колкото се може по-низко, а стърнището да се изгаря или заорава много дълбоко.

11. *Поново прасе* (*Grillotalpa vulgaris* Latr.). — Изобилствуваше въ оризището на станцията. Най-голѣми поврѣди нанѣсе въ двугодишното оризище, кждѣто бѣ намѣрило удобни скривалица въ неразваленитѣ миналогодишни надлъжни тирове.

Всички земледѣлци познаватъ това врѣдно насѣкомо, което достига на дължина до 5 с. м. Ларвитѣ му сж по-свѣтли и безкрили. Въ почвата издѣлбава ходове и женската приготвя единъ видъ гнѣздо, кждѣто снася 200 — 300 бѣло-зеленикави яйца — дълги 2·75 м. м. и широки 1·75 м. м..

Срѣдство за борба:

1. Да се развалятъ гнѣздата, а яйцата да се събиратъ и хвърлятъ въ огъня.

2. Да се съятъ моркови, около които поповитѣ прасета се събиратъ въ голѣмо количество и могатъ да се убиватъ.

3. Прѣзъ зимата да се натрупва конски торъ на купища изъ нивата. Насѣкомитѣ се събиратъ въ тора на топло и могатъ да се унищожаватъ по много заелно.

12. *Рѣженъ тринсъ* (*Thrips secalina* Halid). — Срѣщаше се въ изобилие по пшеницитѣ, рѣжитѣ и ечмицитѣ